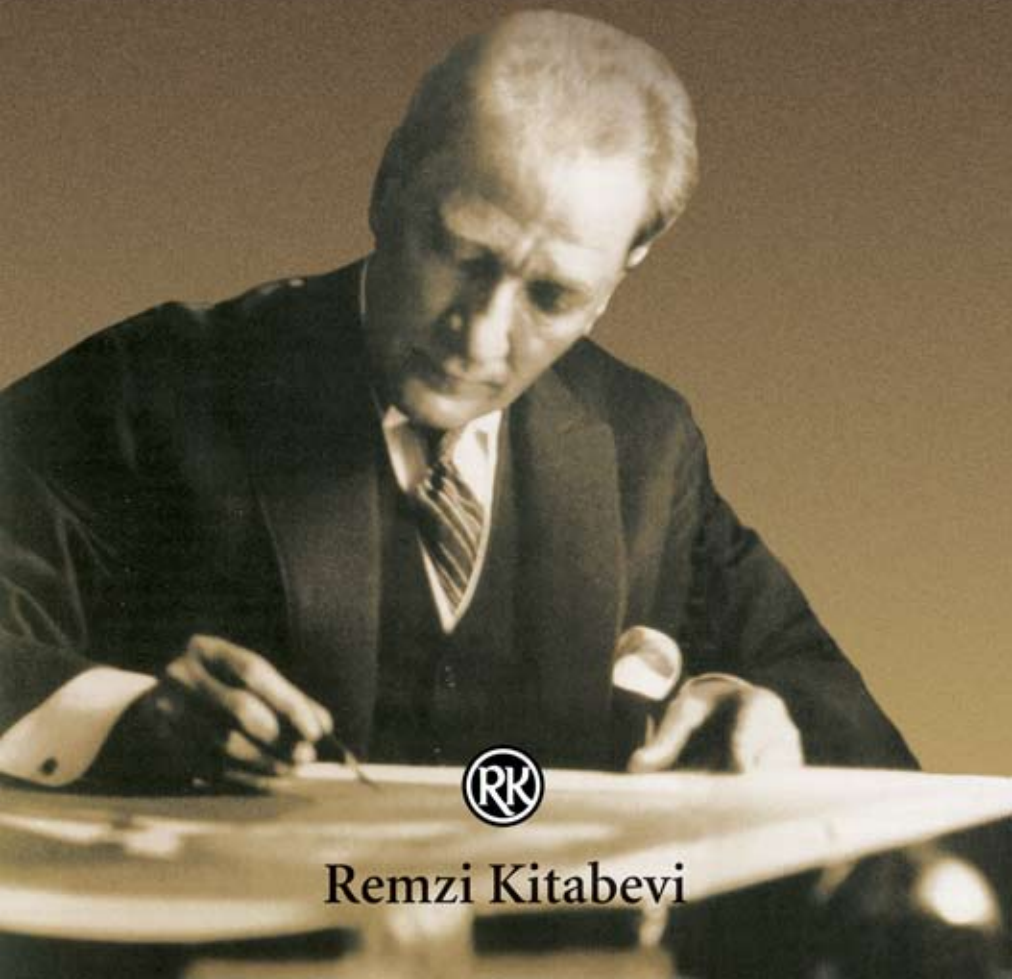

GAZİ MUSTAFA KEMAL
ATATÜRK

Çocuklar İçin
NUTUK

Remzi Kitabevi

ÇOCUKLAR İÇİN
NUTUK

GAZİ MUSTAFA
KEMAL ATATÜRK

ÇOCUKLAR İÇİN
N U T U K

Remzi Kitabevi

ÇOCUKLAR İÇİN NUTUK / Gazi Mustafa Kemal Atatürk

© Remzi Kitabevi, 2022

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Hazırlayan: Öner Kemal

Kapak tasarımı: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-2083-1

BİRİNCİ BASIM: Remzi Kitabevi, Şubat 2022

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

İçindekiler

Atatürk'ün Hayatı	9
-------------------------	---

BÖLÜM I

Milli Kurtuluş

Genel Durum ve Görünüş	15
Düşünülen Kurtuluş Yolları	16
Milli Kuruluşlar	17
Milli Varlık Düşmanları	18
Müfettişlik Görevi	19
Kurtuluş Yolları	20
Benim Kararım	20
Ya Bağımsızlık Ya Ölüm!	21
Adım Adım Amaca Varmak	23
Milli Sır	24
Milli Örgütlerin Oluşturulması	24
Geri Çağırılma	26
Amasya Genelgesi	26
İstanbul'a Mektup	27
Amasya-Tokat-Sivas	28
Erzurum Yolunda	31
Milli Amaç	31
Oyun Son Buluyor	32
Erzurum Kongresi	33
Kongrenin Bildirisi	34
Seçilen Temsilciler Kurulu	35
Sivas Yolu	36

Amerikan Mandası	39
Mr. Bravn'la [Brown] Görüşme	41
İstanbul'la İlişkiyi Kesiyoruz	43
Ülkenin Başsız Kalmaması	44
Aykırı Görüşler.....	45
Padişahın Bildirisi	46
İstanbul Anlaşma Yolu Arıyor	48
Ali Rıza Paşa Hükümeti	48
Yunus Nadi Bey	50
Padişah Köleliği ile Kazanılan İktidar, İktidarsızlık Örneğidir ...	50
“Bircik Suçumuz”	52
İşgali Kötü Bulmayanlar	53
Milli Örgütlenmenin Genişlemesi.....	55
Millet Meclisi'nin Toplanacağı Yer.....	56
Amasya Görüşmeleri.....	56
Sait Molla Nasıl Mektuplaşıyordu?	57
Ankara'ya Geliş	58
Yanlış İşlere Karşı Çıktık	59
Milli Ant (Misak-ı Milli) Hazırlanıyor.....	61
İstanbul'da Meclis'in Açılması	63
Yunan Saldırısı... ..	65
İstanbul'un İşgali.....	65
İşgali Protesto Eттіm.....	68
Büyük Millet Meclisi Açılıyor.....	70

BÖLÜM II

Cumhuriyet'e Doğru ve Sonrası...

Hükümet Kurmak.....	73
Milli Egemenlik.....	74
Başkanlığa Seçiliyorum	75
Hükümet Kuruluyor	75
İstiklâl Mahkemeleri	77

Ayaklanmalar	78
Savaş Cephelerinde Durum	82
Yunanlıların İlk Genel Saldırısı	84
Yeşil Ordu	85
Doğu Cephemiz	87
Trakya'daki Durum	88
Gediz Yenilgisi	88
Çerkez Etem'in İhaneti	90
Birinci İnönü Zaferi	91
İlk Anayasa	92
Yunan Saldırısı	95
İkinci İnönü Zaferi	96
Güney Cephemiz	97
İmzalanan Sözleşmeler	98
Sakarya Meydan Savaşı	99
Ordunun Başına Geçmem İsteniyor	101
Başkomutanlığı Kabul Ediyorum	102
Milli Vergiler [Tekâlif-i Milliye]	104
Cepheye Gidiş	104
Gazi Unvanı	106
Zaferden Sonra	107
Meclis'te İkinci Bir Grup	110
Dünya Önünde Vereceğimiz Sınav	111
Saldırı Kararı	112
Başkomutan Savaşı	114
Ordularımız Akdeniz'e Ulaştı	115
Ateşkes Önerisi	116
Barış Görüşmeleri Temsilcileri	117
Lozan Barış Konferansı	118
Padişahlığın Kaldırılması	118
Vahdettin Kaçıyor	120
Halkı Uyardım	122
Lozan Barış Konferansı	123
Bir Olay	125
Yeniden Seçim	128

Lozan Barış Antlaşması.....	128
Başkent Ankara	130
Bir Akşam Yemeği.....	131
29 Ekim Pazartesi	132
Halifeliğin Kaldırılışı.....	133
Yeni Bir Oyun.....	135
Yurtta Dirlik ve Düzenliği Kurmak... ..	137
İnkılaplar	139
Türk Gençliğine Bıraktığım Kutsal Armağan.....	140
Ey Türk Gençliği!	141

ATATÜRK'ÜN HAYATI

(1881-1938)

Mustafa Kemal Atatürk, Selanik'te doğdu. Babası Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım'dır. Ali Rıza Efendi, önce gümrük memurluğu, daha sonra kereste ticareti ile uğraşmış ve Mustafa Kemal'in çocukluk yıllarında vefat etmiştir.

Küçük Mustafa, ilköğrenimine Selanik'te Şemsi Efendi İlkokulu'nda başladı. Ancak bir süre sonra annesi ve kız kardeşi ile birlikte dayısının yanına taşındılar. Orada çiftlik hayatıyla tanıştı. Tarla bekçiliği yaptı. Bu onun küçük yaşta görev ve sorumluluk duygusuyla ilk karşılaşmasıydı.

Küçük Mustafa daha sonra teyzesinin yanına, Selanik'e döndü. Mülkiye İdadisi'ne kayıt yaptırdı. 1893 yılında sınavla Askeri Rüştiye'ye geçti. Burada çalışkanlığı ve olumlu davranışları nedeniyle kısa sürede arkadaşlarının ve öğretmenlerinin güvenini kazandı. Matematik öğretmeni onu özel bir ilgiyle seviyordu. Aynı adı taşıyorlardı. Bir gün öğrenci Mustafa'ya "Senin adın Mustafa, benimkisi de Mustafa, bundan böyle senin adın Mustafa Kemal olsun," dedi.

Mustafa Kemal, okulunu bitirince 1895 yılında Manastır Askeri İdadisi'ne yazıldı. Yaz aylarında okulun tatil olmasından yararlanarak Fransızca öğrendi.

1902 yılında Harp Akademisi'ne geçti ve 1905 yılında bitirdi. Kurmay yüzbaşı olarak 24 yaşında subaylık hayatı başlamış oluyordu.

10

Balkan Savaşı'nın ardından 1913 yılında Sofya ateşemiliterliğine atandı. Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasından kısa bir süre önce Mustafa Kemal yarbaylık rütbesine erişmişti.

1915 yılının bir nisan sabahı İngiliz ve Fransız donanması Çanakkale Boğazı'nı geçmeye kalkıştı. Karaya asker çıkaran düşman güçleri Mustafa Kemal'in kararlılığıyla durduruldu. Onun komutan olarak üstün gücü ve başarıları Çanakkale'de tarihin altın sayfalarına yazılmaya başladı. Haziran 1915'te albaylığa yükseldi.

Mustafa Kemal Anafartalar'da büyük yararlılıklar gösterdi. Düşman kurşunlarından biri ona isabet etti. Ancak cebinde bulunan saati onu kurtardı. Mustafa Kemal önderliğinde Türk askerinin Anafartalar'da yarattığı destan, dilden dile, ağızdan ağıza tüm yurdu dolaştı. Mustafa Kemal'in daha sonra girişeceği işlerde bu zafer kendisine duyulan sevgi ve güvenin kaynağını oluşturdu.

13 Kasım 1918'de İstanbul'a dönen Mustafa Kemal, burada birçok kişiyle görüştü. Aynı gün İstanbul, savaşın galibi İtilaf ülkeleri donanması tarafından işgal edilmişti. Sonunda ulusun kurtuluşu için İstanbul'da yapacak bir şeyin kalmadığını, umudun Anadolu'da olduğu konusunda düşüncesi netleşti. İstanbul hükümeti de onu buradan uzaklaştırmak istiyordu. 3. Ordu Müfettişliği görevine atanan Mustafa Kemal Bandırma vapuru ile Samsun'a hareket etti.

Mustafa Kemal'in İstanbul'dan ayrıldığı gün Yunanlılar İzmir'i işgal etmeye başlamışlardı.

19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal'in Samsun'a ayak basmasıyla Kurtuluş Savaşı fiilen başlamış oldu.

Bundan sonraki önemli gelişmeler büyük ölçüde *Nutuk*'ta verilmiştir.

Ulusumuzun büyük önderi Mustafa Kemal Atatürk, Cumhurbaşkanı olarak yararlı hizmetlerini sürdürürken bir karaciğer hastalığına yakalandı. Bir türlü iyileşmeyen bu hastalık nedeniyle Cumhuriyetin 15. yıldönümü toplantısına katılamadı.

Atatürk, 10 Kasım 1938 Perşembe günü saat 9.05'te İstanbul'da Dolmabahçe Sarayı'nda hayata gözlerini kapadı.

Türk ulusu ve tüm dünya ulusları büyük önderin ardından gözyaşı döktü.

Atatürk'ün naaşı İstanbul Dolmabahçe Sarayı'ndan alınarak Ankara'ya götürüldü. Burada büyük bir tören daha yapılarak Etnografya Müzesi'nde hazırlanan geçici kabire, 10 Kasım 1953'te ise Anıtkabir'deki ebedi istinatgâhına konuldu.

BÖLÜM I

Milli Kurtuluş

(19 Mayıs 1919 - 23 Nisan 1920)

GENEL DURUM VE GÖRÜNÜŞ

1 919 yılı Mayıs'ının 19'uncu günü Samsun'a çıktım. Genel durum ve görünüş:

Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu topluluk, Genel Savaş'ta yenilmiş, Osmanlı ordusu her yanda zedelenmiş, koşulları ağır bir "ateşkes" imzalanmış. Büyük Savaş'ın uzun yılları boyunca, millet yorgun ve fakir bir durumda. Milleti ve yurdu Genel Savaş'a sürükleyenler, kendi başlarının kaygısına düşerek, yurttan kaçmışlar. Padişah ve halife olan Vahdettin; soysuzlaşmış, kendini ve yalnız tahtını koruyabileceğini umduğu alçakça yollar araştırmakta. Damat Ferit Paşa'nın başkanlığındaki hükümet, güçsüz, onursuz, korkak, yalnız padişahın isteklerine uymuş.

Ordunun elinden silahları ve cephanesi alınmış ve alınmakta...

İtilaf devletleri, Ateşkes Antlaşması hükümlerine uymayı gerekli görmüyorlar. Birer uydurma nedenle, İtilaf donanmaları ve askerleri İstanbul'da. Adana iline Fransızlar; Urfa, Maraş, Antep'e İngilizler girmiş. Antalya ile Konya'da İtalyan birlikleri. Merzifon'la Samsun'da İngiliz askerleri bulunuyor. Her yanda yabancı devletlerin subay, memur ve özel adamları çalışmakta. Daha sonra, sözüme başlangıç olarak aldığımız tarihten dört gün önce, 15 Mayıs 1919'da İtilaf devletlerinin uygun bulmasıyla Yunan ordusu İzmir'e çıkarılıyor.

Bundan başka, yurdun dört bir bucağında Hristiyan azınlıklar, devletin bir an önce çökmesine çalışıyorlar.

16 İstanbul'da kurulan Mavri Mira adlı örgüt, illerde çeteler kurmak ve yönetmekle uğraşiyor. Yunan Kızılhaçı, Mavri Mira Cemiyeti'nin çalışmalarını kolaylaştırmaya yardım ediyor. Mavri Mira Kurulu'nca yönetilen Rum okullarının izci örgütleri, yirmi yaşını aşmış gençler de katılarak, her yerde geliştiriliyor.

Ermeni Patriği Zaven Efendi de, Mavri Mira Kurulu ile düşünce birliği ederek çalışıyor. Ermeni hazırlığı da tam Rum hazırlığı gibi ilerliyor.

Trabzon, Samsun ve bütün Karadeniz kıyılarında kurulan ve İstanbul'daki merkeze bağlı Pontus Cemiyeti kolaylıkla başarıyla çalışıyor.

DÜŞÜNÜLEN KURTULUŞ YOLLARI

Durumun korkunçluğu ve ağırlığı karşısında, her yerde, her bölgede birtakım kişilerce kurtuluş yolları düşünülmeye başlanmıştır. Bu düşünceyle girilen çalışmalar, birtakım örgütler doğurdu. Örnek olarak: Edirne ve çevresinde Trakya-Paşaeli adlı bir dernek vardı. Doğuda Erzurum'da ve Elazığ'da genel merkezi İstanbul'da olmak üzere Vilayeti Şarkıye Müdafai Hukuku Milliye Cemiyeti kurulmuştu. Trabzon'da Muhafazai Hukuk adlı bir dernek bulunduğu gibi İstanbul'da da, Trabzon ve Havalisi Ademi Merkeziyet Cemiyeti vardı. Bu dernek merkezinin gönderdiği delegeler, Of ve Rize çevresinde şubeler açmışlardı.

Yunanlıların İzmir'e gireceğinin açık belirtilerini Mayıs'ın 13'ünden beri gören, İzmir'de birtakım genç yurtseverler,

ayın 14/15'inci gecesi, bu acıklı durumu aralarında görüşmüşler, bir olup bittiye geldiği kuşku götürmeyen bu olayın ilhak ile sonuçlanmasını önlemek düşüncesinde birleşmişler ve **Reddi İlhak** ilkesini ortaya atmışlardır. Bu ilkenin yayılması için aynı gece İzmir'de Yahudi Maşatlığı'na toplanabilen halk bir gösteri toplantısı yapmış. Ancak ertesi gün sabahleyin Yunan askerlerinin rıhtımda görülmesiyle bu toplantıdan umulduğu ölçüde sonuç alınamamıştır.

MİLLİ KURULUŞLAR

Bu derneklerin kuruluş amaçları ve siyasal amaçları üzerine kısaca bilgi vermek uygun olur düşüncesindeyim.

Trakya-Paşaeli Cemiyeti'nin ileri gelenlerinden kimisiyle daha İstanbul'da iken görüşmüştüm. Osmanlı Devleti'nin çökeceğini görüyorlardı. Osmanlı yurdunun parçalanacağı korkusu karşısında Trakya'yı, olabilirse Batı Trakya ile birlikte, İslam ve Türk topluluğu olarak bütünüyle kurtarmayı düşünüyorlardı. Bu amaca ulaşmak için o zaman akıllarına gelen tek çıkar yol, İngiltere'nin, olmazsa Fransa'nın yardımını sağlamaktı. Bu düşünceyle kimi yabancı devlet adamlarıyla ilişki kurmak ve konuşmak yollarını da aramışlardı. Amaçlarının bir Trakya Cumhuriyeti kurmak olduğu anlaşılıyordu.

Karadeniz kıyılarındaki bölgelerde de, bir Rum Pontus hükümeti kurulacağı korkusu vardı. Müslüman halkı Rumların boyunduruğu altında bırakmayıp yaşama haklarını ve varlıklarını korumak amacıyla, Trabzon'da da birtakım kişiler ayrıca bir dernek kurmuşlardı.

Merkezi İstanbul'da olan Trabzon ve Havalisi Ademi Merkeziyet Cemiyeti'nin siyasal amacı ötekilerden farklı değildi.

Ulu önder, büyük kurtarıcı Atatürk'ün 1927 yılında okuduğu *Nutuk*, Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızın ayrıntılı bir panoramasıdır. Cumhuriyetimizin kuruluş yılları ile Atatürk ilke ve inkılaplarının yerleşme dönemini de kapsayan *Nutuk*'u, en önemli konuları vurgulayacak biçimde kısaltıp, günümüz Türkçesiyle sadeleştirerek hazırladık.

Kolayca izlenebilecek biçimde, bölüm başlıklarıyla hazırlanan bu çalışma, çocukların başvuru kitabı olarak yararlanabilecekleri bir eserdir.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-2083-1

9 789751 420831